

การศึกษาสภาพและปัญหาการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียน มัธยมศึกษาในจังหวัดยะลา

A Study of Circumstances and Problems on Chinese Language Teaching and Learning in a Secondary School, Yala Province

วรากร แซ่พุ่น^{*}, ภากร นพฤทธิ์, วราลี รุ่งบานจิต, วรธา รุ่งบานจิต, วรนาถ แซ่เซ่น และชุตินา คำแก้ว
Warakorn Saepun^{*}, Phakorn Noparit, Waralee Rungbanjit, Woratha Rungbanjit,
Woranat Saesen and Chutima Camkaew

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ตำบลสะเตง อำเภอเมือง จังหวัดยะลา 95000
Faculty of Humanities and Social Sciences, Yala Rajabhat University, Sateng, Amphone Muang Yala, Yala, 95000

บทคัดย่อ

งานวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาจีนระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนในจังหวัดยะลา ในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน ด้านปัญหาการเรียน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านสื่อการเรียนการสอน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในจังหวัดยะลาที่เลือกเรียนภาษาจีน โดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage stage sampling) จำนวน 399 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นคำถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นคำถามความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาจีนในระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดยะลา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ผลการวิจัยพบว่า ด้านจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนที่เลือกเรียนภาษาจีนก็เพราะด้วยประเทศจีนมีความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจสูง ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.65 (S.D.= 0.75) ด้านปัญหาการเรียนนักเรียนมีจุดอ่อนในเรื่องของการพูดภาษาจีน ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.10 (S.D.= 0.92) ในด้านกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า ส่วนมากจะจัดกิจกรรมการร้องเพลงจีนมากที่สุด ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.57 (S.D.= 0.79) และด้านสื่อการเรียนการสอน อาจารย์ได้นำสื่อการเรียนการสอนมาในห้องเรียนน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.39 (S.D.= 1.01)

คำสำคัญ : ภาษาจีน การเรียน การสอน มัธยมศึกษา ยะลา

^{*} Corresponding Author. E-Mail: Warakorn.s@yru.ac.th

Abstract

This research aimed to study the circumstances on Chinese language teaching and learning in a secondary school, Yala province in terms of purposes of teaching and learning, learning problems, teaching and learning activities, and teaching and learning materials. The samples were 399 students who electively enrolled in the Chinese language course in a secondary school, Yala province. Multi-stage sampling method was used. The research tool could be divided into 2 parts. The first part was about the respondents' general information questions and the second part was about students' opinions questions on the Chinese language teaching and learning in a secondary school, Yala province. Mean and standard deviation (S.D) were employed for the statistical data analysis. The results showed that the students' purposes of learning Chinese were because of the greatly advanced economy of China. The overall average was 3.65 (S.D. = 0.75). The students' learning problem was the lack of Chinese speaking skill. The overall average was 3.10 (S.D. = 0.92). Chinese singing activity was commonly found as a teaching and learning activity. The overall average was 2.57 (S.D. = 0.79). In case of teaching and learning materials, teachers rarely introduced the updated materials into the classroom. The overall average was 2.39 (S.D. = 1.01).

Keywords: Chinese language, Learning, Teaching, Secondary school, Yala

บทนำ

จากการพัฒนาของสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (อาเซียน) มาสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (เออีซี) ในปี พ.ศ. 2558 โดยมุ่งเน้นที่ความสำคัญของประชากรในอาเซียน และการแลกเปลี่ยนระหว่างบุคลากรด้านการศึกษาระหว่างสถาบันต่าง ๆ และภาคธุรกิจเอกชนในประเทศสมาชิก ประเทศไทยในฐานะสมาชิกอาเซียนจึงต้องพัฒนาและปรับตัวเพื่อรองรับกับสถานการณ์ครั้งนี้เป็นอย่างมาก ดังนั้น การศึกษาทางด้านภาษาจึงมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อวงการการศึกษาในปัจจุบัน โดยเฉพาะการศึกษาทางด้านภาษาจีน เพราะภาษาจีนเป็นภาษาที่มีการใช้เป็นอันดับ 1 ของกลุ่มประเทศการค้าในปัจจุบัน จากบทความวิจัยของ Lertpiang (2016) ผลการวิจัย ปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ของสำนักงานบริหารจัดการทำบัญชี จังหวัดลำปาง พบว่า ระดับการรับรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอยู่ในระดับปานกลาง และความพร้อมในการรองรับประชาคม

เศรษฐกิจอาเซียนอยู่ในระดับปานกลาง แบ่งออกเป็น 4 ด้าน โดยเรียงจากมากไปหาน้อย คือ มีความพร้อมด้านวิชาชีพบัญชี ด้านกฎหมาย ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและด้านภาษาตามลำดับ ปัจจัยการรับรู้และความเข้าใจมีผลต่อความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของสำนักงานรับจัดทำบัญชี จังหวัดลำปาง ดังนั้นจะเห็นได้ว่าความพร้อมทางด้านภาษานั้นจะอยู่ในลำดับสุดท้าย เพราะฉะนั้นจะต้องมีการเตรียมความพร้อมทางด้านภาษาตั้งแต่ระดับการศึกษาระดับต้น ๆ

จะเห็นว่าภาษาจีนเป็นภาษาต่างประเทศอีกภาษาหนึ่งที่มีความนิยมเพิ่มขึ้นอย่างมากเนื่องจากปัจจุบันประเทศจีนมีบทบาทในด้านการค้าและเศรษฐกิจอีกทั้งยังมีการร่วมลงทุนในธุรกิจต่าง ๆ ระหว่างไทยและจีนเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ด้วยเหตุนี้จึงส่งผลให้โรงเรียนที่สอนในระดับมัธยมศึกษา มีการเปิดสอนวิชาภาษาจีนกันอย่างกว้างขวางโดยเฉพาะอย่างยิ่งระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่นักเรียนสามารถเลือกสอบภาษาจีนแทนภาษาต่างประเทศอื่นในการสอบเข้ามหาวิทยาลัย แต่สภาพการสอนภาษาจีนในระดับมัธยมศึกษาในปัจจุบันยังมีปัญหาอยู่มาก เช่น ปัญหาการขาดแคลนครูที่สำเร็จการศึกษาสาขาภาษาจีนทางการศึกษา ส่วนใหญ่จะสำเร็จการศึกษาทางด้านศิลปศาสตรบัณฑิต ซึ่งทำให้ไม่สามารถเข้ารับราชการครูได้ ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการมีการตระหนักถึงปัญหานี้จึงให้การสนับสนุนและพัฒนาครูที่สอนภาษาจีนอย่างต่อเนื่อง โดยจัดโครงการอบรมมาตรฐานวิชาชีพครู รวมถึงการจัดหาทุนการศึกษาสนับสนุนให้ครูสอนภาษาจีนได้ไปศึกษาต่อระยะยาวจนได้รับใบประกอบวิชาชีพครู นอกจากนั้นยังพบปัญหาการเรียนการสอนภาษาจีนที่ได้มาตรฐานไม่เท่าเทียมกันในโรงเรียนต่าง ๆ เนื่องจากยังไม่มีตำราเรียนกลาง และมีลักษณะการเรียนการสอนต่างคนต่างทำ ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อนักเรียนที่เรียนภาษาจีนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (Manomaiwiboon, 2006)

นอกจากนี้งานวิจัยการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย ยังแสดงว่ามีประวัติการจัดการเรียนการสอนอย่างยาวนาน แต่ยังพบปัญหาต่าง ๆ หลายประการซึ่งส่วนหนึ่งของปัญหาที่พบคือ ประสิทธิภาพการเรียนต่ำ ผู้เรียนจำนวนมากไม่สามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและแบบเรียนที่ใช้ในประเทศไทยขาดความเหมาะสม (Nuansri, 2015) แบบเรียนที่นิยมใช้ไม่ว่าจะเป็นการเรียนการสอนในระบบหรือนอกระบบ มีการใช้แบบเรียนที่ผลิตจากประเทศจีนเสียเป็นส่วนใหญ่ ตลอดจนวิธีการสอนไม่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ครูผู้สอนขาดเทคนิคการสอนที่จะดึงดูดให้ผู้เรียนตั้งใจและสนใจเรียนภาษาจีนการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยโดยทั่วไปยังใช้ระบบเก่าซึ่งเน้นการท่องจำ อ่าน คัด เขียนโดยไม่เกิดแรงจูงใจในการที่จะนำไปใช้ในชีวิตรจริง อีกทั้งตำราที่ใช้ต่าง ๆ ยังมีความล้าหลัง และจากการอภิปรายของผู้บริหารและครูกว่า 150 คน จาก 124 โรงเรียนทั่วประเทศ พบว่า ปัญหาหลักอยู่ที่เรื่องครูผู้สอน ขาดหลักสูตรและแบบเรียน รวมไปถึงการขาดการสนับสนุนของรัฐ (Institute of Asian Studies Chulalongkorn University, 2008)

ดังนั้นผู้วิจัยต้องการศึกษาสภาพและปัญหาการเรียนการสอนภาษาจีนในโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดยะลาในครั้งนี้ จุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน ด้านปัญหาการเรียน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านสื่อการเรียนการสอน ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาจีนให้เป็นไปในมาตรฐานเดียวกัน และการสำรวจในครั้งนี้จะเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรภาษาจีนในระดับอุดมศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาจีนระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนในจังหวัดยะลา ในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านจุดมุ่งหมายของเรียนการสอน ด้านปัญหาการเรียน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านสื่อการเรียนการสอน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยเก็บข้อมูลจากการใช้แบบสอบถามถามนักเรียนที่เรียนภาษาจีนในระดับชั้นมัธยมศึกษา จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์เรียบเรียงบรรยายสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาจีนในโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดยะลา ในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านจุดมุ่งหมายของเรียนการสอน ด้านปัญหาการเรียน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านสื่อการเรียนการสอน ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่เรียนภาษาจีน สังกัดกระทรวงศึกษาธิการในจังหวัดยะลา จำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนคณะราษฎรบำรุงจังหวัดยะลา โรงเรียนสตรียะลา และโรงเรียนเบตงวีระราษฎร์ประสาน จำนวน 38 ห้อง ห้องเรียนละ 40 คน รวมนักเรียนทั้งหมด 1,520 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage stage sampling) จำนวน 399 คน เครื่องมือที่ใช้ในวิจัยนี้ แบบสอบถามที่ใช้เก็บข้อมูลนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในจังหวัดยะลา ที่เรียนภาษาจีน แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นคำถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นคำถามความคิดเห็นของนักเรียน เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาจีนในระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดยะลา ซึ่งคำถามประกอบไปด้วย จุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน ปัญหาการเรียนการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน และด้านสื่อการเรียนการสอน

การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปแจกให้แก่นักเรียนที่เรียนภาษาจีนในโรงเรียนในจังหวัดยะลาทั้งหมด 3 โรงเรียน โดยอาจารย์แต่ละโรงเรียนเป็นผู้ดำเนินการ

แจกแบบสอบถามให้ตามจำนวนที่กำหนด ระยะเวลาในการแจกและเก็บแบบสอบถามเริ่มตั้งแต่เดือน มิถุนายน - สิงหาคม 2558 และในการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม มีลำดับขั้นตอนการวิเคราะห์ ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลเบื้องต้นของนักเรียน แบบสอบถามเป็นลักษณะการตรวจสอบรายการ (Check list) เติมคำในช่องว่าง การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเรื่องเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาจีนในระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดยะลา ซึ่งคำถามประกอบไปด้วย จุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน ปัญหาการเรียนการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน และด้านสื่อการเรียนการสอน แบบสอบถามเป็นลักษณะตรวจสอบรายการ (Check list) และเป็นลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ของ Best & Kahn (1993) ดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ค่าเฉลี่ยร้อยละและการจัดกลุ่มตามค่าร้อยละเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด และการจัดกลุ่มตามค่าร้อยละ เป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ผล

จากการศึกษาเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการเรียนการสอนภาษาจีนของนักเรียนด้านจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนภาษาจีนในเรื่องของเหตุผลในการเลือกเรียนภาษาจีนของนักเรียนผู้ตอบแบบสอบถามเลือกตอบขอบประเทศจีนมีความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจสูง ค่าเฉลี่ย 3.65 (S.D.= 0.75) รองลงมาชอบเรียนภาษาต่างประเทศค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.62. (S.D.= 1.03) ซึ่งทั้งสองเหตุผลเป็นสาเหตุที่ทำให้นักเรียนเลือกภาษาจีนมาก และจากการสัมภาษณ์นักเรียน นักเรียนได้ให้เหตุผลที่เลือกเรียนภาษาจีนว่า นอกจากตนเองจะมีความชอบภาษาจีนและความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจสูงของประเทศจีนแล้ว การเรียนเพื่อใช้ประโยชน์ในอนาคตก็มีส่วนช่วยในการตัดสินใจในการเลือกเรียนภาษาจีน เช่น ชอบเรียนเพราะภาษาจีนสามารถใช้ประกอบธุรกิจของตนเองได้ในอนาคตได้ ชอบเรียนเพราะวัฒนธรรมประเทศจีน อีกทั้งเพื่อใช้ในการศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัยในด้านภาษาและด้านการท่องเที่ยว

อย่างไรก็ดี ข้อมูลทั้งเชิงปริมาณที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ บ่งชี้ว่าภาษาจีนก็ยังได้ชื่อว่าเป็นภาษาที่มีความน่าสนใจ มีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง ผู้ให้ข้อมูลยังสะท้อนด้วยว่าประเทศจีนเป็นประเทศที่มีวัฒนธรรมยาวนานและโดดเด่น มีสถานที่ท่องเที่ยวที่สวยงามระดับโลกหลายแห่งและมีความเป็นผู้นำทางด้านเศรษฐกิจที่สูงขึ้นในปัจจุบันจึงทำให้นักเรียนเกิดความสนใจอยากเรียนรู้

ด้านปัญหาการเรียน ข้อมูลที่ได้รับบ่งชี้ว่าจุดอ่อนในการเรียนภาษาจีนของนักเรียนมากที่สุดคือทักษะการพูด ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.10 (S.D.= 0.92) ปัญหารองลงมาเป็นทักษะในด้านการเขียนและการอ่าน ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.90. (S.D.= 1.05) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ทักษะในการเรียนภาษาจีนที่นักเรียนมีจุดอ่อน

ทักษะในการเรียนภาษาจีน	(N)	($\bar{X}$)	(S.D.)	แปลผล
1. ทักษะการพูด	399	3.10	0.92	ปานกลาง
2. ทักษะการเขียน	399	2.90	1.05	ปานกลาง
3. ทักษะการอ่าน	399	2.90	0.94	ปานกลาง
4. ทักษะการฟัง	399	2.84	0.90	ปานกลาง

จากการสัมภาษณ์ พบว่า การอ่านและการเขียน ซึ่งจะเน้นด้านไวยากรณ์เป็นสำคัญ โดยที่อาจารย์มีการใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลาย ทำให้นักเรียนสนใจและช่วยให้นักเรียนเปลี่ยนทัศนคติที่เคยรู้สึกภาษาจีนเป็นภาษาที่ยาก กลายเป็นภาษาที่ง่าย ในส่วนของการฟัง พูด และการออกเสียง จากการสัมภาษณ์พบว่า นักเรียนชอบเรียน เพราะอาจารย์สอนสนุก เน้นให้พูด ฟัง อาจารย์มีความเป็นกันเองกับนักเรียน ทำให้นักเรียนไม่เครียดบรรยากาศในการเรียน สนุกสนาน

ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน กิจกรรมที่เกี่ยวกับภาษาจีนที่โรงเรียนจัดนั้นกิจกรรมร้องเพลงจีนนักเรียนเลือกตอบมากที่สุดเป็นค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.57 (S.D.= 0.79) ในส่วนของกิจกรรมการจัดนิทรรศการค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.50 (S.D.= 1.10) กิจกรรมตอบปัญหาค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.34 (S.D.= 1.05) สำหรับกิจกรรมการจัดค่ายภาษาจีนค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.26 (S.D.= 1.12) การทำอาหารจีนค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.10 (S.D.= 0.92) ในส่วนของกิจกรรมการสัมภาษณ์ชาวจีน ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกตอบน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 1.81 (S.D.= 0.94)

หากดูในภาพรวม ค่าเฉลี่ยในการจัดกิจกรรมภาษาจีนของโรงเรียนส่วนใหญ่อยู่ในระดับน้อย โดยกิจกรรมที่จัดมากที่สุดคือร้องเพลงมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.57 (S.D.= 0.79) และจากการสัมภาษณ์นักเรียน กิจกรรมต่าง ๆ ส่วนใหญ่จะจัดในห้องเรียนซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอนมากกว่า และกิจกรรมที่โรงเรียนจัดส่วนใหญ่จะเป็นการจัดกิจกรรมเพื่อส่วนกลาง เช่น การจัดขายอาหาร การแสดง การออกร้านต่าง ๆ จะไม่นับจัดกิจกรรมที่เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอน อย่างไรก็ตามจากการสัมภาษณ์ นักเรียนบอกว่ามีการจัดค่ายภาษาจีนที่มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาจัดที่อำเภอเบตง ในระหว่างการจัดค่าย นักเรียนมีโอกาสมากในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น ร้องเพลง ตอบคำถาม พูดคุยกับชาวมาเลเซียเชื้อสายจีนที่มาเที่ยวในประเทศไทย เป็นต้น นักเรียนผู้ให้สัมภาษณ์กล่าวว่าอยากให้มีการจัดค่ายบ่อย ๆ และจัดหลาย ๆ วัน และในบางโรงเรียนจะมีชุมนุมภาษาจีน ภายในชุมนุมมีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ นักเรียนมีสิทธิในการเลือกเข้าชุมนุม ส่วนใหญ่แล้วนักเรียนชั้นปีสูงจะสามารถเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ได้มากกว่านักเรียนชั้นปีต่ำกว่า เนื่องจากนักเรียนชั้นปี สูงมีความรู้ความสามารถสูงกว่านักเรียนชั้นปี อื่น ๆ

ตารางที่ 2 กิจกรรมการเรียนการสอนภาษาจีนในโรงเรียน

กิจกรรมการเรียนการสอน	(N)	($\bar{X}$)	(S.D.)	แปลผล
1. ร้องเพลง	399	2.57	0.79	ปานกลาง
2. จัดนิทรรศการ	399	2.50	1.10	ปานกลาง
3. ตอบปัญหา	399	2.34	1.05	น้อย
4. ค่ายภาษาจีน	399	2.26	1.12	น้อย
5. ทำอาหารจีน	399	1.98	1.11	น้อย
6. สัมภาษณ์ชาวจีน	399	1.81	0.94	น้อย

ด้านสื่อการเรียนการสอน สื่อการสอนแบบของจริงที่ทำได้ในจังหวัดยะลาที่อาจารย์นำมาใช้สอนในห้องเรียน ภาพสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.39 (S.D.= 1.01) ชนิดเอกสารแบบแผ่นพับ โฆษณาจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 1.86 (S.D.= 0.87) เลือกตอบแผนที่จังหวัดยะลาค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 1.94 (S.D.= 0.90)

เมื่อดูในภาพรวมอาจารย์นำสื่อการสอนแบบจริงที่ทำได้ในจังหวัดยะลามาใช้สอนจะอยู่ในระดับ 2.00 โดยสื่อการสอนที่อาจารย์นำมาใช้มากที่สุด ได้แก่ ภาพสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.39 การที่อาจารย์นำสื่อการสอนแบบจริง มาใช้น้อยนี้มีสาเหตุมาจากการที่อาจารย์มีหนังสือที่เขียนขึ้นโดยคนจีนมาใช้สอนอยู่แล้ว อาจารย์มิได้สอนในเรื่องเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในจังหวัดยะลามักนักจากการศึกษาวิจัย พบว่า ภาษาที่ใช้ในสื่อต่าง ๆ ส่วนใหญ่เป็นภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษมีภาษาจีนน้อย ยกเว้นบรรดาแผ่นพับโฆษณาบริษัททัวร์ ที่อาจจะมีนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียเชื้อสายจีน เป็นกลุ่มเป้าหมายด้วย ทำให้อาจารย์ต้องแปลเป็นภาษาจีนหากอาจารย์ต้องการนำไปใช้ สำหรับนิตยสารที่มีในท้องถิ่นที่เป็นภาษาจีนอยู่แล้ว ระดับของภาษาก็สูงเกินไป นักเรียนไม่สามารถเข้าใจได้ ทำให้การนำไปใช้ อาจารย์จะต้องนำมาปรับภาษาให้ง่ายขึ้นหากต้องการใช้รวมทั้งต้องมีการตรวจแก้ และสร้างแบบฝึกหัดเพิ่มเติมจากเอกสารดังกล่าว เป็นการเพิ่มภาระงานให้แก่อาจารย์ ดังนั้นอาจารย์ส่วนใหญ่จึงเลือกที่จะใช้สื่อภาพจริงที่มีอยู่แล้วในหนังสือเรียนเป็นหลัก ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 สื่อการสอนแบบของจริงที่ทำได้ในจังหวัดยะลาที่อาจารย์นำมาใช้ในห้องเรียน

สื่อการสอนแบบของจริง	(N)	($\bar{X}$)	(S.D.)	แปลผล
1. ภาพสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ	399	2.39	1.01	น้อย
2. แผ่นพับโฆษณาจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น	399	1.86	0.87	น้อย
3. แผนที่จังหวัดยะลา	399	1.94	0.90	น้อย
4. แผ่นพับโฆษณาโรงแรม	399	1.89	0.92	น้อย
5. แผ่นพับโฆษณาของบริษัท	399	1.88	0.95	น้อย
6. แผ่นพับโฆษณาจากนิตยสาร วารสาร ท้องถิ่น	399	2.05	0.96	น้อย

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการเรียนการสอนภาษาจีนโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดยะลา เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาจีนระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนในจังหวัดยะลา ในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านจุดมุ่งหมายของเรียนการสอน ด้านปัญหาการเรียน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านสื่อการเรียนการสอน สามารถนำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. ด้านจุดมุ่งหมายในการเรียนการสอน เหตุผลในการเลือกเรียนภาษาจีนของนักเรียนคือประเทศจีนมีความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจสูง นักเรียนมีความชอบในภาษาจีน ความสนใจอยากเรียนรู้ ทั้งนี้บุคคลรอบข้างของนักเรียน เช่น บุคคลในครอบครัว หรือบุคคลที่อยู่ในโรงเรียนเดียวกัน เช่นอาจารย์ หรือรุ่นพี่ล้นทำให้นักเรียนได้รู้จักประเทศจีน ภาษาและวัฒนธรรมก่อนเลือกเรียน

2. ด้านปัญหาการเรียนการสอน นักเรียนมีจุดอ่อนในทักษะการพูด ซึ่งความยากในการเรียนภาษาจีนของนักเรียนในเรื่องของการออกเสียงอยู่ในระดับที่สูงที่สุดจากสัมภาษณ์ และรองลงมาคือการเขียนและการพูด ทั้งนี้ยังคงเป็นปัญหาที่นักเรียนคิดว่าทำให้นักเรียนไม่เก่งภาษาจีน คือการมีความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์ไม่เพียงพอ และมีความรู้ทางไวยากรณ์ไม่ดีพอและความกลัวทำผิดจึงจะสังเกตเห็นได้ว่า ไวยากรณ์และคำศัพท์เป็นอุปสรรคในการเรียนของนักเรียนภาษาจีน เนื่องจากนักเรียนคิดว่าตนเองต้องใช้การท่องจำการฝึกฝนเพื่อให้เกิดความจำและความเข้าใจ ซึ่งจากตอบแบบสอบถามนักเรียนได้มีการแก้ไขจุดอ่อนในการเรียนภาษาจีนของตัวเองโดยการทำแบบฝึกหัดในหนังสือหลาย ๆ เล่ม รวมทั้งนักเรียนสามารถเลือกทำแบบฝึกหัดได้ในเวลาที่ตนเองสะดวกและมีความต้องการ

3. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ในด้านการจัดกิจกรรมภาษาจีนของโรงเรียนซึ่งกิจกรรมที่จัดมากที่สุดคือร้องเพลง จัดนิทรรศการ การตอบปัญหาภาษาจีน กิจกรรมที่จัดในห้องเรียนโดยส่วนใหญ่จะเป็นกิจกรรมการฝึกพูดและฝึกออกเสียงเป็นกิจกรรมที่อาจารย์เน้นมากที่สุดในช่วงเรียน

4. ด้านสื่อการเรียนการสอน อาจารย์นำสื่อการสอนแบบจริงที่หาได้ในจังหวัดยะลา มาใช้สอนในระดับน้อย โดยสื่อการสอนที่อาจารย์นำมาใช้มากที่สุดได้แก่ ภาพสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ และแผ่นภาพโฆษณาจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น การที่อาจารย์นำสื่อการสอนแบบจริงมานำใช้นั้นมีสาเหตุมาจากการที่อาจารย์มีหนังสือที่เขียนขึ้นโดยคนจีนมาใช้สอนอยู่แล้ว และอาจารย์มิได้สอนในเรื่องเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในจังหวัดยะลามากนักจากการศึกษาวิจัย พบว่าสื่อที่ใช้ประกอบในการเรียนการสอน ภาษาที่ใช้ในสื่อต่าง ๆ ส่วนใหญ่เป็นภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษมีภาษาจีนซึ่งมีน้อยมาก ยกเว้นบรรดาแผ่นพับโฆษณาบริษัททัวร์ ที่อาจจะมียกท่องเที่ยวชาวมาเลเซียเชื้อสายจีนเป็นกลุ่มเป้าหมายด้วย ทำให้อาจารย์ต้องแปลเป็นภาษาจีนและทั้งนี้หากอาจารย์ต้องการนำนิตยสารที่มีในท้องถิ่นที่เป็นภาษาจีนอยู่แล้วไปใช้เพื่อการเรียนการสอนนั้น ระดับของภาษาก็สูงเกินไป นักเรียนไม่สามารถเข้าใจได้ ทำให้การนำไปใช้ อาจารย์จะต้องนำมาปรับภาษาให้ง่ายขึ้นหากต้องการใช้รวมทั้งต้องมีการตรวจแก้ และสร้างแบบฝึกหัดเพิ่มเติมจากเอกสารดังกล่าว เป็นการเพิ่มภาระงานให้แก่อาจารย์ ดังนั้นอาจารย์ส่วนใหญ่จึงเลือกที่จะใช้สื่อภาพจริงที่มีอยู่แล้วในหนังสือเรียนเป็นหลักซึ่งสภาพปัญหาการเรียนการสอนในพื้นที่ในจังหวัดยะลาสอดคล้องกับงานวิจัยของโรงเรียนในพื้นที่เอกชน คือ ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัญหาการจัดการโรงเรียนเอกชนที่สอนภาษาจีน ในหลักสูตรระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ครูใหญ่ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องมีความคิดเห็นว่า ปัญหาด้านวิชาการ คือ เวลาในการจัดการเรียนการสอนไม่พอเพียงพอหรือเหมาะสมพอที่จะทำให้การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนบรรลุวัตถุประสงค์ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไม่เพียงพอครูยังขาดการนำผลการวัดและการประเมินผลไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน และการนิเทศการสอนยังไม่ต่อเนื่องและไม่เป็นระบบ ยังขาดสื่อเทคโนโลยีที่ช่วยส่งเสริมการเรียนการสอน ขาดแคลนครูไทยที่มีความรู้ภาษาจีน ครูชาวจีนไม่สามารถพูดภาษาไทยทำให้มีปัญหาเรื่องการสื่อสาร (Chantrakantanon, 2006)

ในส่วนพื้นที่โรงเรียนมัธยมในจังหวัดยะลาได้มีการสนับสนุนอุปกรณ์และการจัดทำสื่อการเรียนการสอน รวมทั้งให้การสนับสนุนครูผู้สอนภาษาจีนไปฝึกอบรมเพิ่มเติมด้วยส่วนของเอกสารหรือหนังสือที่ใช้ประกอบการสอนนั้นส่วนใหญ่ใช้หนังสือสัมผัสภาษา ร่วมกับหนังสืออื่น ๆ ส่วนทางด้านเนื้อหาเกี่ยวกับการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนภาษาจีน เสริมเนื้อหาเกี่ยวกับวัฒนธรรมจีน เน้นการสื่อสารในชีวิตประจำวัน ใช้วิธีการอธิบาย ไวยากรณ์และให้นักเรียนฝึกแต่งประโยคและข้อความ ใช้วิธีฝึกร้องเพลงจีนและกล่าวสุนทรพจน์ภาษาจีนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาจีนนอกชั้นเรียน ส่วนสื่อที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนภาษาจีนพบว่า ได้มีการใช้หนังสือนิตยสาร วารสาร เพลง และภาพยนตร์จีน และปัญหาเกี่ยวกับสอนวิชาภาษาจีนนั้นเรื่องของเนื้อหาไม่มีแผนการสอนและสื่อการสอนที่เป็นมาตรฐาน และมีปัญหาเรื่องนักเรียนไม่มีพื้นฐานเกิดความท้อแท้เมื่อเจอบทเรียนที่ยาก นักเรียนไม่ค่อยตั้งใจเรียนมีปัญหา

เรื่องการขาดห้องภาษา และอุปกรณ์ฝึกทักษะ และเรื่องเวลาสอนน้อยเกินไป เมื่อเทียบกับเนื้อหาที่ต้องสอน งบประมาณน้อยไม่เพียงพอต่อการเตรียมสื่อการสอน ทั้งนี้เกิดปัญหาในด้านผู้สอนไม่มั่นใจในสำเนียง การออกเสียง คำศัพท์ และสื่อการสอนมีน้อย ราคาค่อนข้างสูง

สรุป

จุดมุ่งหมายของการเลือกเรียนภาษาจีน ซึ่งเหตุผลของนักเรียนที่เลือกเรียนภาษาจีน เมื่อพิจารณาการตอบและเปรียบเทียบกันแล้วคือประเทศจีนมีความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจสูง นักเรียนได้ให้เหตุผลที่เลือกเรียนภาษาจีนว่า นอกจากตนเองจะมีความชอบในภาษาจีน และความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจสูง ทำให้นักเรียนเกิดความสนใจอยากเรียนรู้ ทั้งก่อนเลือกเรียนภาษาจีนนักเรียนรู้จักประเทศภาษาหรือวัฒนธรรมจีน ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ก็ได้ยืนยันสิ่งที่ได้รับจากแบบสอบถาม คือ บุคคลรอบข้างของนักเรียนก็มีส่วนช่วยในการที่ทำให้นักเรียนเลือกเรียนภาษาจีน เช่น บุคคลในครอบครัว หรือบุคคลที่อยู่ในโรงเรียนเดียวกัน ปัญหาทางด้านการเรียนการสอน นักเรียนมีจุดอ่อนในภาพรวม คือ ทักษะการพูด ซึ่งความยากในการเรียนภาษาจีนของนักเรียนในเรื่องของการออกเสียงอยู่ในระดับที่สูงที่สุด รองลงมาคือการเขียนและการอ่าน ในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนส่วนใหญ่จะไม่ค่อยมีการจัดกิจกรรมสังเกตได้จากการตอบแบบสอบถามจากนักเรียนค่าเฉลี่ยในทุก ๆ กิจกรรมอยู่ที่ 2.57 จนถึง 1.81 ซึ่งเห็นได้ว่ากิจกรรมการเรียนการสอนที่เกี่ยวกับภาษาจีนโดยตรงมีการจัดกิจกรรมน้อยมาก แต่ถ้ามีการจัดกิจกรรม โดยส่วนใหญ่จะจัดกิจกรรมร้องเพลงมากที่สุด และกิจกรรมที่จัดในห้องเรียนโดยส่วนใหญ่จะเป็นกิจกรรมการฝึกพูดและฝึกออกเสียงเป็นกิจกรรมที่อาจารย์เน้นมากที่สุดในระดับชั้นเรียน

และปัญหาในด้านสุดท้ายปัญหาด้านสื่อการเรียนการสอนอาจารย์นำสื่อที่สำหรับสื่อการสอนเอกสารจริงที่ได้ในจังหวัดยะลา หรือภาพสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ ของจังหวัดยะลา หรือแผ่นพับโฆษณาเพื่อใช้เป็นสื่อการสอน อาจารย์ในระดับมัธยมศึกษาไม่ค่อยได้นำมาใช้มากนัก เนื่องจากมีเนื้อหาที่ต้องสอนในบทเรียนมากมายอยู่แล้ว อาจารย์ไม่สามารถแทรกเนื้อหาอื่น ๆ เข้าไปอีก แต่ทั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่าหากอาจารย์ผู้สอนใช้สื่อการสอนที่เป็นเอกสารจริง ๆ จะทำให้นักเรียนได้มีโอกาสได้ใช้ภาษาโดยตรง รวมทั้งได้ฝึกทักษะการใช้ภาษาด้วยสถานการณ์จริง ๆ นอกจากนี้ประโยชน์อีกอย่างหนึ่งของการใช้สื่อเอกสารจริง คือ อาจารย์ผู้สอนมีโอกาสนำสื่อที่หลากหลายเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจ

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการจัดการเรียนการสอนโดยการใช้เทคโนโลยีมาช่วยเป็นสื่อในการเรียนการสอนที่ทันสมัยทำให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง
2. ควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ผู้เรียนนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้และให้สอดคล้องกับวัยของผู้เรียน
3. ควรมีการฝึกฝนทักษะด้านการพูด การฟังบอ่ย ๆ ทั้งนี้ควรฝึกให้นักเรียนเรียนจากสถานการณ์จริงและการเรียนรู้จากชีวิตจริง เช่น การสื่อสารสนทนากับสมาคมชาวไทยเชื้อสายจีนบอ่ย ๆ
4. ควรศึกษาวิธีการเสนอหรือการวิจัยเกี่ยวกับนวัตกรรม สื่อแหล่งเรียนรู้ใหม่ ๆ ที่ช่วยแก้ปัญหาคุณภาพของผู้เรียนในการใช้ภาษาจีนเพื่อการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ
5. ข้อมูลที่ปรากฏในการศึกษานี้เป็นข้อมูลที่เก็บรวบรวมในปี 2558 จึงน่าจะมีการเก็บรวบรวมข้อมูลอีกครั้งเพื่อจะได้เห็นปัญหาที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น หรือพัฒนาด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดยะลาในปัจจุบัน

เอกสารอ้างอิง

- Best & Kahn James, V. (1993). *Research in Education*. (7th ed.). Boston: Allyn and Bacon.
- Chantrakantanond, P. (2006). *A Study of the Managerial State of Private Schools Offering Chinese Language in the Basic Education Curriculum*. Master of Education College. University Business. (in Thai)
- Institute of Asian Studies Chulalongkorn University. (2008). *Teaching Chinese in Thailand: Primary and Secondary Education*. Bangkok: Chinese Studies Center. (in Thai)
- Lertpiang, S. (2016). Factors Affecting Readiness for ASEAN Economic Community of Accounting Firms, Lampang Province. *Journal of Yala Rajabhat University*, 11(1), 173-184. (in Thai)
- Manomaiwiboon, P. (2006). The Mandarin. *Chinese Journal of Communication*, 2, 215-330. (in Thai)
- Nuansri, A. (2015). The Communicative Approach for Learning Chinese with the Total Physical Response (TPR) Method for the Grade 4 Students of Way Khu-yang, Kampheng phet Primary Education Area Office 1. *Panyapiwat Journal*, 1, 149-159. (in Thai)